

Kinderen in de digitale wereld

Kinderen groeien op met nieuwe media en maken zich in rap tempo allerlei digitale vaardigheden eigen. Zij zoeken op internet naar informatie voor werkstukken, ze chatten, e-mailen en gamen online. En ze hebben vaak ook een mobiele telefoon. Er gaat zo een wereld voor hen open. Het is belangrijk daar als ouder/opvoeder vat op te houden. Dat betekent weten wat uw kind online doet en weten hoe u kunt bijdragen aan een verantwoord en veilig gebruik van internet en andere digitale middelen.

Deze folder geeft u niet alleen een overzicht van wat kinderen op internet doen en wat de mogelijke gevaren hiervan zijn, maar geeft u daarnaast ook tips over hoe u uw kind(eren) kunt begeleiden in de digitale wereld.

CHATTEN is kletsen door het schrijven van korte tekstberichten op internet. Kinderen chatten via instant messaging (zoals MSN) of in een chatroom. Het verschil? Via instant messaging kletsen zij met mensen die zij zelf hebben toegevoegd aan hun contactlijst. In een chatroom praten zij met mensen die zich op dat moment ook in de chatroom bevinden. Chatten geeft kinderen de mogelijkheid online met andere kinderen in contact te komen. Maar zij moeten wel oppassen bij het geven van persoonlijke informatie, voor grof taalgebruik, pesterijen en mensen die zich anders voordoen (bijvoorbeeld jonger) dan ze in werkelijkheid zijn.

TIP: Spreek tijden af met uw kind wanneer en hoe lang hij/zij mag chatten.

PROFIELSITES zijn ontmoetingsplekken waar kinderen een eigen 'profiel' kunnen aanmaken waarin zij informatie over zichzelf kwijt kunnen als lievelingskleur, favoriete muziek en veelal foto's. Bekende voorbeelden van dit soort sites zijn Hyves en Habbo Hotel. Kinderen kunnen zo informatie over zichzelf delen en hun online sociale netwerk uitbreiden.

TIP: Kijk zelf ook eens op een profielsite of meld u aan.

Voor kinderen is **SURFEN** op internet een ideale manier om informatie te vinden en bekend te raken met internet. Het springen van de ene naar de andere internetpagina is soms een ware ontdekkingsstocht. Maar zij moeten wel oppassen voor

spyware (ongewenste software), internetpagina's met extreem geweld of porno en andere ongewenste inhoud van websites.

TIP: Surf samen met uw kind en zie wat hij/zij op internet doet.

Kinderen hebben vaak één of meerdere **E-MAIL**-adressen. Via de e-mail sturen zij elkaar berichten waaraan zij allerlei bestanden kunnen koppelen, zoals foto's, video, muziek en software. Maar zij moeten daarbij wel uitkijken voor bijvoorbeeld virussen en spam.

TIP: Spreek met uw kind af geen e-mails te openen van onbekenden.

Naast 'gewoon' pesten kunnen kinderen ook **DIGITAAL PESTEN** of gepest worden. Gemak en anonimiteit van internet veroorzaken ongeremder pestgedrag dan in het werkelijke leven. De grenzen van het taalgebruik worden verlegd, maar ook kunnen filmpjes en foto's worden gebruikt om te pesten. Kinderen durven meer via het internet. Daarnaast wordt er minder vaak ingegrepen door ouders en docenten omdat dit pestgedrag moeilijker traceerbaar is.

TIP: Wordt uw kind digitaal gepest? Laat hem/haar dan de berichten van de pester negeren en verwijderen.

Door **DOWNLOADEN** hebben kinderen de nieuwste films en muziek in een muisklik. Ook kunnen zij zo foto's en software uitwisselen. Maar in bepaalde gevallen is downloaden illegaal, bijvoorbeeld bij software waarvoor je een licentie nodig hebt. Ook kunnen met het downloaden spyware of virussen meekomen.

TIP: Spreek af dat uw kind toestemming vraagt voor downloaden.

Veel kinderen **GAMEN**. Zij spelen via spelcomputers (zoals Xbox, DS, Wii, PSP) bijvoorbeeld schietspellen, sportspellen en adventure games. Ook kunnen zij een spel spelen via internet. Deze online games lopen uiteen van online pokerspellen tot belevissen in virtuele werelden of fantasiewerelden.

TIP: Kijk of een spel geschikt is voor uw kind via PEGI, de 'kijkwijzer' voor games. Zie www.pegi.info.

5 GOUDEN TIPS

- 1. Spreek tijden af wanneer en hoe lang uw kind mag internetten.** U kunt hiervoor bijvoorbeeld een kookwekker gebruiken, maar er is ook gratis software die u hierbij kan helpen. Bijvoorbeeld het programma Timeslot (te vinden op www.mijnkindonline.nl).
- 2. Laat uw kind vertellen wat hij/zij in de digitale wereld doet en ontdekt.** Zo leert u er ook nog wat van en zo blijft u in contact met uw kind over wat hij/zij online doet, ook bij problemen.
- 3. Spreek digitale omgangsvormen af met uw kind.** Bijvoorbeeld niet pesten, schelden en geen grof taalgebruik. Je gaat immers ook online netjes met elkaar om.
- 4. Benadruk uw kind dat hij/zij geen persoonlijke gegevens op internet achterlaat zonder u te raadplegen.** Zeker niet gegevens als huisadres en mobiele telefoonnummer.
- 5. Installeer een filter.** Dit voorkomt dat uw kind in aanraking komt met bijvoorbeeld schadelijke content als porno of geweld. Maar let op: filtering houdt niet alles tegen. En voor oudere kinderen biedt dit ook slechts beperkte bescherming: zij weten het filter al snel te omzeilen. Op www.digibewust.nl vindt u links naar gratis filters.

Veel kinderen hebben een **MOBIELE TELEFOON** waarmee zij contact onderhouden met vriendjes en vriendinnetjes. SMS'en is bijvoorbeeld ongekend populair onder kinderen. Het liefst willen kinderen een mobieltje met alles erop en eraan, zodat zij ook foto's en filmpjes kunnen maken en die doorsturen, spelletjes kunnen spelen, muziek kunnen luisteren enzovoort.

TIP: Maak ook voor het gebruik van een mobiele telefoon duidelijke afspraken met uw kind.

Voor elk denkbaar onderwerp bestaat er wel een online **FORUM** waar kinderen vragen kunnen stellen en kunnen discussiëren. Zij oefenen zo met het geven van hun mening, het discussiëren en het luisteren naar meningen van anderen. Helaas kan toezicht op zo'n forum ontbreken. Dit kan leiden tot uit de hand lopende discussies, pesterijen of grof taalgebruik.

TIP: Breng ook een bezoekje aan een forum.

Voor docenten

Kinderen leren van nature sneller dan volwassenen en zijn vaak handiger in het oppikken van nieuwe technologieën. Maar er zijn ook erg veel digitale vaardigheden die zij nog moeten leren of beter moeten leren. Als docent kunt u daaraan bijdragen door:

Leren kennen van de digitale wereld van leerlingen

Zorg dat u weet wat leerlingen op internet doen. Want alleen zo kunt u hen op de goede manier begeleiden bij hun digitale activiteiten. Dit kan heel simpel door leerlingen te vragen wat zij op internet doen om vervolgens zelf eens een bezoekje te brengen aan de sites die zij vaak bezoeken, zelf te MSN-en of te chatten.

Geven van lessen over digibewust veilig gebruik van internet

Hiervoor kunt u gebruikmaken van diverse beschikbare lespakketten en ander informatiemateriaal. Het Diploma Veilig Internet bijvoorbeeld is op de website van Kennisnet te downloaden (gratis) en biedt een serie lessen die worden afgesloten met een toets. Heeft u minder tijd voor een uitgebreid lesprogramma, dan kunt u leerlingen ook zelf les laten geven over hun eigen internetgebruik. Daarvoor is de handleiding "Ik zal je leren" beschikbaar.

Geven van ouderavonden over digibewust zijn op internet

Niet alle ouders zijn even bedreven in het begeleiden van hun kinderen op internet. Simpelweg omdat zij niet over de juiste kennis beschikken. U kunt hen meer betrekken bij de online wereld van hun kinderen door ouderavonden over dit onderwerp te organiseren.

Kijk op www.digibewust.nl voor lesmateriaal en voor tips bij het organiseren van ouderavonden.

Colofon:

Dit is een uitgave van Digibewust, een samenwerkingsverband tussen overheid en bedrijfsleven om het veilig gebruik van internet en andere digitale middelen te vergroten.

Contactgegevens:

Postbus 262, 2260 AG Leidschendam
Tel. 070-4190309 – Fax 070-4190650
www.digibewust.nl – info@digibewust.nl

DIGI bewust

